

Sygn. akt V.2 Ka 6/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Klekocki

Sędziowie: SSO Lucyna Pradelska-Staniczek /spr./

SSO Aleksandra Odoj-Jarek

Protokolant: Justyna Napiórkowska

w obecności Jana Góreckiego Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Jastrzębiu Zdroju

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2018 r.

sprawy:

D. C. /C./

s. J. i G.

ur. (...) w R.

oskarżonego o przestępstwo z art. 178 a § 1 i 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju

z dnia 13 października 2017r. sygn. akt II K 188/14

I.zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

-w punkcie 2 jako podstawę orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych przyjmuje art. 42 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk;

- w punkcie 3 jako podstawę orzeczonego środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego przyjmuje art. 49 § 2 kk w zw. z art. 4§1 kk i obniża jego wysokość do kwoty 500zł (pięćset złotych);

II.w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III.zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze , obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO Sławomir Klekocki

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek /spr./ SSO Aleksandra Odoj-Jarek

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju wyrokiem z dnia 13 października 2017 r. uznał oskarżonego D. C. za winnego tego, że w dniu 12 września 2012 roku w W., woj. (...), będąc uprzednio prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości oraz w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, tj. od dnia 04 grudnia 2010 roku do 04 grudnia 2013 roku, orzeczonego na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Żorach z dnia 24 listopada 2010 roku, sygn. akt II K 566/10, na drodze publicznej prowadził samochód osobowy marki B. o nr rej. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości, gdzie wyniki badania urządzeniem typu A. A..o wyniosły 1-2,89 promila, II -2,92 promila alkoholu w wydychanym powietrzu, czym wyczerpał ustawowe znamiona występku z art. 178a § 1 i 4 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 4 k.k. skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności.

Jednocześnie Sąd na podstawie art. 42 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego D. C. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat.

Tym samym wyrokiem Sąd na podstawie art. 47 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego D. C. świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej,

Ponadto Sąd na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 2 ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 23.06.1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tj. D. U. z 1983 roku Nr 49 poz. 223 z póź. zm.) zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania obejmujące wydatki w kwocie 1158,17 złotych oraz opłatę w wysokości 300,00 złotych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w całości i wyrokowi temu zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych mający istotny wpływ na treść wydanego wyroku przez przyjęcie, że D. C. w dniu 12 września 2012 r. w W., prowadził samochód osobowy, znajdując się w stanie nietrzeźwości. Ponadto obrońca oskarżonego zarzucił wyrokowi obrazę przepisów postępowania mający wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a w szczególności naruszenie:

- art. 389 § 1 k.p.k. i art. 390 k.p.k. polegające na przeprowadzeniu rozprawy pod nieobecność oskarżonego,
- art. 47 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez orzeczenie wobec oskarżonego na podstawie tego przepisu świadczenia pieniężnego w kwocie 5 000 zł.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozstrzygnięcia.

Apelację od powyższego wyroku wniósł także oskarżyciel publiczny- Prokuratura Rejonowa w Jastrzębiu-Zdroju, zaskarżając powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze i zarzucając:

- obrazę przepisu prawa materialnego poprzez błędne przywołanie art. 47 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. jako podstawy nałożenia na oskarżonego świadczenia pieniężnego w kwocie 5.000,00 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej,
- obrazę przepisu prawa materialnego poprzez błędne przywołanie art. 42 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. jako podstawy orzeczenia wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Podnosząc powyższe zarzuty oskarżyciel publiczny wniósł o:

- zmianę pkt 2 wyroku poprzez wskazanie art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. jako podstawy orzeczenia wobec D. C. zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych,

- zmianę pkt 3 wyroku poprzez wskazanie art. 49 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. jako podstawy orzeczenia świadczenia pieniężnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja obrońcy oskarżonego zasługiwała na uwzględnienie jedynie w części dotyczącej orzeczonego środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego, zasadna natomiast w całości okazała się apelacja oskarżyciela publicznego. Odnosząc się w pierwszej kolejności do podniesionego przez obrońcę oskarżonego błędu w ustaleniach faktycznych, wskazać należy, iż zgodnie z ugruntowanym już orzecznictwem Sądu Najwyższego w tej kwestii, dla skuteczności tego zarzutu niezbędnym jest wykazanie przez skarżącego nie tylko ogólnej wadliwości ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku postępowania sądowego, ale również wykazanie konkretnych uchybień w ocenie materiału dowodowego, jakich dopuścił się tenże Sąd w świetle zasad logicznego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego (wyroki SN: z dnia 20 lutego 1975 r. II KR 355/74, publ. OSNPG 1975, z. 9, poz. 84; z dnia 22 stycznia 1975 r., I KR 1974, publ. OSNKW 1975, z. 5, poz. 58, a także wyrok S.A. w Poznaniu z dnia 6 lipca 1995 r. II Akc 182/95, publ. Dodatek Orzecznictwo do Prok. i Pr. 1996, nr 2-3, poz. 24). Podniesienie w środku odwoławczym zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych nie może sprowadzać się jedynie do samej polemiki z ustaleniami Sądu wyrażonymi w uzasadnieniu orzeczenia lub przeciwstawienia tymże ustaleniom odmiennego poglądu. Tymczasem obrońca oskarżonego poprzestał jedynie na wskazaniu, iż Sąd dokonał błędnych ustaleń faktycznych, przyjmując, że D. C. w dniu 12 września 2012r. w W. prowadził samochód osobowy znajdując się w stanie nietrzeźwości. Brak natomiast w apelacji wskazania jakich błędów natury faktycznej i logicznej, czy też niezgodności ze wskazaniami wiedzy i doświadczeniem życiowym dopuścił się Sąd I instancji przy ocenie materiału dowodowego w niniejszej sprawie. Brak również wskazania dowodów mających świadczyć o innym niż przyjęty przez Sąd stanie faktycznym sprawy. Nie sposób, zatem ustosunkować się merytorycznie do zarzutu obrońcy oskarżonego.

Jakkolwiek przypomnieć należy, iż odpowiedzialność na podstawie art. 178a § 1 k.k. ponoszona jest wówczas, gdy sprawca ma świadomość, że znajduje się w stanie nietrzeźwości, a także gdy przewiduje, że w wyniku upływu czasu alkohol nie uległ jeszcze wydaleniu z organizmu i na to się godzi. Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy, wskazać należy, że zgodnie z protokołem z przebiegu badania trzeźwości urządzeniem elektronicznym (k. 2) D. C. oświadczył, iż spożywał piwo w ilości 2.5 litra w dniu 12 września 2012 roku w godzinach 14:00 – 16:00. Zatem mając na uwadze, iż oskarżony został zatrzymany w tym samym dniu około godz. 18:00, czyli 2 godziny później, nie sposób przyjąć aby wsiadając do samochodu nie miał świadomości, że nadal jest pod wpływem alkoholu. Co więcej, oskarżony nie mógł nawet przypuszczać, że spożyty przez niego alkohol uległ wydaleniu z organizmu, bowiem nie byłoby to możliwe w tak krótkim okresie czasu. Wobec powyższych okoliczności, ocena tak kluczowego w sprawie dowodu, w ocenie Sądu Okręgowego nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości. Nadto wskazać należy, iż zgodnie z treścią wskazanego wyżej protokołu, w wydychanym powietrzu oskarżony miał odpowiednio: 2,89 % i 2,92 % alkoholu. Powyższe pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, iż D. C. prowadził pojazd w stanie nietrzeźwości, określonym w art. 115 § 16 k.k. Pojazd prowadził będąc uprzednio skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości oraz w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia tych pojazdów. Powyższe ustalenia dodatkowo potwierdzają zeznania świadków: A. C. i D. B., które wzajemnie się potwierdzają, tworząc spójną i przekonującą całość. Ujawnione, zatem w sprawie dowody, pozwalają na w pełni zasadne poparcie orzeczenia Sądu I instancji, w którym to Sąd przypisał oskarżonemu popełnienie występku z art. 178a § 1 i § 4 k.k.

Głównym zarzutem, na którym opiera się wywiedziona przez obrońcę oskarżonego apelacja, jest okoliczność, że rozprawa została przeprowadzona pod nieobecność oskarżonego. Obrońca wskazał, że oskarżony jest osobą bardzo chorą, cierpiącą na przetokę okołoodbytniczą, podniósł też, że ma założony worek stomijny oraz leczy się psychiatrycznie. Obrońca podniósł również, że oskarżony chciał brać udział w postępowaniu, jednak nie pozwalał mu na to stan zdrowia. Zdaniem oskarżonego oraz zdaniem osób mu najbliższych, jego stan zdrowia, szczególnie psychicznego, nie pozwalał mu na czynne branie udziału w rozprawach.

Jak wynika z akt sprawy, w związku z problemami zdrowotnymi oskarżonego, Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju postanowieniem z dnia 16 lutego 2016r. zawiesił postępowanie w niniejszej sprawie. Jednakże, w związku z

pozyskaniem opinii biegłego sądowego z zakresu chirurgii i proktologii J. P., z której wynika, że oskarżony może uczestniczyć w rozprawach, ustała przyczyna uzasadniająca zawieszenie postępowania karnego na skutek czego, Sąd I instancji podjął postępowanie karne w dniu 6 kwietnia 2017r. Oskarżony był prawidłowo wzywany na terminy rozpraw odbywających się w dniach 11 kwietnia 2017r. oraz 23 maja 2017r., mimo to nie stawił się oraz nie przedstawił żadnego usprawiedliwienia swojej nieobecności. Oskarżony prawidłowo powiadomiony, nie stawił się również na rozprawę w dniu 21 lipca 2017r. w toku, której jego obrońca przedłożył sądowi dokumentację medyczną oraz L4 oskarżonego, wystawione przez Szpital (...) w J. wraz z kartą informacyjną leczenia szpitalnego w okresie 26 czerwca 2017r. do 14 lipca 2017r. Sąd wówczas postanowił odroczyć rozprawę na dzień 10 października 2017r., na którą oskarżony, prawidłowo powiadomiony, również się nie stawił i nie przedstawił żadnego usprawiedliwienia swojej nieobecności. W dniu 13 października 2017r. został wydany wyrok w niniejszej sprawie.

Wskazać należy, iż z dokumentacji przedstawionej przez obrońcę oskarżonego na rozprawie w dniu 23 maja 2017r. wynika, że oskarżony przebywał w szpitalu w okresie od 26 czerwca 2017r. do 14 lipca 2017r., natomiast z druku (...) (tzw. L-4), wynika jedynie tyle, że oskarżony był niezdolny do pracy w okresie od 26 czerwca 2017r. do 2 sierpnia 2017r., natomiast zgodnie ze wskazaniem lekarskim, mógł w tym okresie chodzić. Jako płatnika składek do ZUS oskarżonego został podany Powiatowy Urząd Pracy w Ż., a zatem zaświadczenie to zostało wystawione w celu przedłożenia w urzędzie pracy, by oskarżony w tym czasie nie był kierowany do podjęcia pracy zawodowej. Wobec powyższego, uznać należy, że z przedstawionej dokumentacji lekarskiej wynika, że oskarżony nie mógł wykonywać pracy w okresach tam wskazanych, jednakże nie wynika z niej, że oskarżony nie mógł uczestniczyć w rozprawie. Natomiast z wyżej już wspomnianej opinii biegłego J. P. jednoznacznie wynikało, że oskarżony mógł brać udział w rozprawach. Zresztą w konkluzji tej opinii biegły również wskazał, że stan zdrowia oskarżonego nie pozwalał na podjęcie pracy, jednakże nie istniały przeciwwskazania by brał on udział w rozprawach. Co więcej, podkreślić należy, że z przedłożonej przez obrońcę oskarżonego dokumentacji medycznej nie wynika, by oskarżony w terminie którejkolwiek z rozpraw przebywał w szpitalu, bądź na badaniach. Wobec powyższego uznać należy, że oskarżony, mimo tego, że mógł brać udział w prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu karnym przed Sądem, nie stawił się na rozprawy i w żaden sposób nie usprawiedliwił swojej nieobecności. Nie sposób, zatem zgodzić się z zarzutem obrońcy oskarżonego, że Sąd I instancji naruszył przepisy postępowania karnego poprzez przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność oskarżonego. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo postanowił przeprowadzić rozprawę pod nieobecność oskarżonego, na co pozwoliła mu regulacja zawarta w art. 377 § 3 k.p.k., która umożliwia sądowi przełamanie zasady wynikającej z treści art. 374 § 1 k.p.k., stanowiącej o obowiązkowym udziale oskarżonego w rozprawie. Podkreślić należy, iż wezwanie na pierwszy termin rozprawy oskarżony odebrał osobiście (k-408), nie może więc ulegać wątpliwości, że wiedział o toczącym się procesie. Dodatkowo zauważyć należy, iż oskarżony został prawidłowo pouczone o ciężących na nim obowiązkach, w tym obowiązku podawania nowego adresu w przypadku zmiany miejsca zamieszkania, lub nie przebywania pod wskazanym adresem, także z powodu pozbawienia wolności w innej sprawie. Korespondencja w toku procesu kierowana była do oskarżonego na wskazany pod niego adres, który jak ustalono w oparciu o zaświadczenie z system (...) -SAD, jest adresem aktualnym (k-517-519).

Na uwzględnienie zasługiwała natomiast apelacja oskarżyciela publicznego. Sąd I instancji dopuścił się uchybień w zakresie prawa materialnego, bowiem przyjął art. 42 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. jako podstawę orzeczenia wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, tymczasem gdy prawidłowa podstawa prawna orzeczenia tego środka karnego to art. 42 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Wskazać należy, że w art. 42 § 2 k.k., w brzmieniu na datę czynu przewidziano obligatoryjne orzekanie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych określonego rodzaju lub wszelkich pojazdów mechanicznych wobec sprawcy przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, który w czasie popełnienia przestępstwa był w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub zbiegł z miejsca zdarzenia. Orzeczenie przez Sąd I instancji tego zakazu koresponduje ze stopniem zagrożenia spowodowanym działaniem oskarżonego dla ruchu drogowego. Sąd meriti wnikliwie przeanalizował i odpowiednio uwzględnił okoliczności, jakie wpłynęły na wymiar wymierzonej mu sankcji. Sąd Okręgowy w pełni aprobuje rozważania Sądu I instancji w tym zakresie, jednakże należało zmienić podstawę prawną zastosowanego wobec oskarżonego środka karnego w wyżej wskazany sposób.

Oskarżyciel publiczny w apelacji podniósł, że Sąd I instancji błędnie wskazał, jako podstawę orzeczenia świadczenia pieniężnego art. 47 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., podczas gdy prawidłową podstawę orzeczenia tego środka karnego stanowi art. 49 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Nadmienić należy, iż Sąd I instancji swą omyłkę dostrzegł, co wynika z pisemnych motywów rozstrzygnięcia. Sąd Okręgowy uznał zarzut podniesiony w apelacji oskarżyciela publicznego za zasadny, w związku z czym wniesiony środek odwoławczy należało uwzględnić poprzez zmianę zaskarżonego wyroku w ten sposób, że jako podstawę orzeczonego środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego wskazać art. 49 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Jednocześnie Sąd Okręgowy obniżył jego wysokość do kwoty 500 złotych. Sąd Okręgowy zastosował art. 49 § 2 k.k. w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 10, poz. 227). Przepis ten obowiązywał w dniu popełnienia przestępstwa przez skazanego, tj. w dniu 12 września 2012r. Przepis ten w brzmieniu nadanym wyżej wskazaną ustawą jest względniejszy dla skazanego od przepisu art. 49 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym później, a obecnie w tożsamym brzmieniu przepisu art. 43a § 2 k.k., który przewiduje nie tylko obligatoryjne orzeczenie świadczenia pieniężnego, lecz również określa jego dolną granicę, która w wypadku przestępstw z art. 178a § 4 k.k. przewidziana została, jako co najmniej 10.000 złotych. Mając na względzie uregulowania obowiązujące w dacie popełnienia przestępstwa Sąd odwoławczy obniżył wysokość środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego do kwoty 500 złotych.

Odnosząc się z kolei do wymierzonej kary przyjąć, że została ona wymierzona po rozważeniu przez Sąd I instancji szeregu okoliczności mających wpływ na jej rodzaj i w żadnej mierze nie można jej uznać za rażąco surową. Dlatego i w tej części brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku. Wymierzona kara 2 pozbawienia wolności nie jest rażąco niewspółmiernie surowa, zważywszy na występujące w sprawie okoliczności obciążające, na które wskazał Sąd I instancji, w tym wcześniejszą wielokrotną karalność oskarżonego.

Wymierzona kara jest odpowiednia do stopnia winy i społecznej szkodliwości, uwzględnia te wszystkie elementy jakie są istotne dla jej wymiaru, jest karą odpowiednią i sprawiedliwą, nie uzasadniającą ingerencji sądu odwoławczego. Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w części dyspozytywnej.

SSO Sławomir Klekocki

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek (spr.) SSO Aleksandra Odoj-Jarek